Еднодневно специализирано обучение

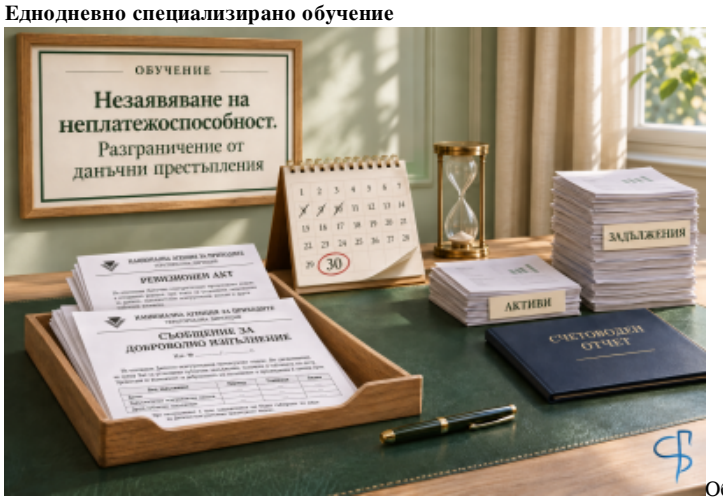

Обучението развива компетентности за квалифициране и доказване на престъпното незаявяване на неплатежоспособност и разграничаването му от данъчни престъпления, други престъпления против кредиторите и непрестъпно стопанско поведение. То съчетава наказателноправен и търговскоправен анализ с изследване на финансовото състояние на длъжника.

Целева група: съдии, прокурори, следователи в групи от по 20 до 30 участници.

Продължителност: един ден, четири модула по 90 минути - общо 6 астрономически часа учебна работа, без почивките.

Цел на обучението:

Участниците развиват умения за установяване на предпоставките на отговорността по чл. 227б от НК, определяне на задълженото лице и релевантния период, разграничаване на неплатежоспособността от други финансови затруднения и обоснован избор на квалификация при наличие на неплатени данъчни задължения.

Обучението изгражда практически умения за работа с финансови данни, подготовка и оценка на експертизи и доказване на обективните и субективните признаци на престъплението, включително при смяна на управлението и комплексни схеми за увреждане на кредитори.

Съдържание на модулите

Първи модул: Неплатежоспособност, стопански риск и граници на наказателната отговорност

Неплатежоспособност, спиране на плащанията, временни финансови затруднения и свръхзадълженост. Различия между търговскоправните основания за откриване на производство по несъстоятелност и предпоставките на наказателната отговорност.

Причини за финансовото състояние и значение на поведението на управляващите. Разграничаване на оправдания стопански риск, неблагоприятния пазарен резултат и престъпното поведение.

Анализ на изискуемите задължения, наличните активи, ликвидността и възможностите за плащане. Значение на частичните плащания и изпълнението към отделни кредитори.

Практическа работа: съпоставка на сходни финансови ситуации и определяне на допълнителните данни, необходими за правната им оценка.

Втори модул: Престъпно незаявяване на неплатежоспособност

Състави по чл. 227б от НК. Качество на субекта, съдържание на дължимото действие, начален момент и изтичане на 30-дневния срок. Изпълнително деяние и довършеност.
Задължения на търговеца и предприемача по Търговския закон, на лицата, които управляват и представляват дружеството или кооперацията, и на прокуриста. Разграничаване на функциите и отговорността на отделните лица.
Особености при смяна на управлението, фактическо преустановяване на дейността, прехвърляне на дружеството и липсваща или непредадена документация. Значение на предприетите действия за сезиране на съда.
Субективна страна: установяване на осведомеността за финансовото състояние и доказване на вината. Проверка на обясненията за очаквани приходи, събиране на вземания, рефинансиране и други възможности за преодоляване на затрудненията.
Практическа работа: изграждане на хронология и индивидуализиране на поведението на задължените лица.

Трети модул: Доказване на неплатежоспособността и работа с експертизи

Предмет на доказване и подбор на източниците: счетоводни регистри, годишни и междинни отчети, банкови извлечения, договори, данни за публични задължения, изпълнителни производства и управленски решения.
Установяване на финансовото състояние през релевантния период. Значение на началната дата, определена в производството по несъстоятелност, и доказателствената ѝ оценка в наказателния процес.
Подготовка на финансово-икономическа и счетоводна експертиза. Формулиране на задачи относно изискуемите задължения, ликвидността, реалната стойност и достъпността на активите, спирането на плащанията и възможностите за изпълнение.
Оценка на изходните данни, използваните показатели и ограниченията на заключението. Разграничаване на експертните констатации от правните изводи за съставомерността и вината.
Практическа работа: формулиране на експертни въпроси и критичен анализ на заключение с непълни или противоречиви данни.

Четвърти модул: Разграничение от данъчни престъпления и квалификация при комплексни схеми

Разграничаване на невъзможността за плащане от престъпните способи за избягване на установяването или плащането на данъчни задължения. Значение на декларирането, счетоводното отразяване и действително извършените сделки.
Съотношение между незаявяването на неплатежоспособност и престъпленията по чл. 255–255б от НК. Условия за самостоятелна квалификация и съвкупност. Разграничаване на отделните деяния, периоди и субекти.
Прехвърляне на активи, сделки със свързани лица, преобразуване на дружества, фиктивни задължения и прикриване на имущество. Връзки с други престъпления против кредиторите, измами и документни престъпления.
Заключителен казус: дружество с публични и частни задължения, частични плащания, промени в управлението и разпореждане с активи. Участниците представят квалификация, доказателствен план и мотивирано решение. Следва общо обсъждане на алтернативните изводи и необходимите допълнителни доказателства.

Методика
Интерактивна визуализирана лекция, серии бързи въпроси, анализ на съдебни актове, работа в малки групи и структурирано обсъждане на комплексен казус. Задачите съчетават наказателноправни, търговскоправни и финансово-икономически въпроси.
Участниците получават писмени материали, подбрана съдебна практика и примерни финансови документи. Обратната връзка проследява точността на фактическия анализ, разграничаването на съставите и обосноваността на доказателствените искания.

Профил на лекторите
Юристи с поне 10-годишен опит в изследването и прилагането на наказателното и търговското право, със специална компетентност по престъпленията против кредиторите, данъчните престъпления и несъстоятелността; икономист или вещо лице с опит във финансово-икономическия анализ и установяването на неплатежоспособност. Екипът има подготовка за обучение на посочените професионални групи по описаната методика.

Всяко конкретно обучение се разработва след проучване на обучителните потребности и ресурсите на групата. Казусите и тематичните акценти се съобразяват с професионалния опит на участниците и с актуалното законодателство и съдебна практика.

12 Ноември 2026